

Cyprian Kamil Norwid

TWÓRCZOŚĆ

- Podstawowe informacje o lekturze (czas i miejsce akcji, problematyka itd.)
- zagadnienia na maturę i sprawdzian
- quiz sprawdzający wiedzę

Twórczość

Cyprian Kamil Norwid

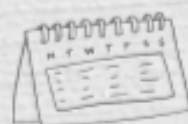
PIÓRO

Geneza

ideowa deklaracja poety. zawiera motto wyciągnięte wprost z poematu Byrona- Beppo, w którym mowa jest o artyście, który nie zważa na opinie krytyków i pozostaje przy wyznawanych wartościach.

Tematyka:

- ZADANIA POEZJI- tytułowe pióro to metafora twórczości pisarskiej. poezja powinna umacniać duchowo- określenie duchowy wzlot którą laska Mojżesza wydobywa z jałowej skały ożywczą wodę, odnosi się do wartości duchowych. Poezja ma służyć zaszczepianiu moralnej odporności w odbiorcy.

Moja piosnka

Geneza:

Liryka bezpośrednia. Tytułowa piosnka określa intymny, prywatny charakter utworu. Kompozycja przypomina modlitwę, o czym świadczy powtarzający się refren.

Tematyka

TĘSKNOTA - tęsknota za wyidealizowaną ojczyzną, w której mieszkają ludzie znający wartość darów Bożych, ufnych, kochających. W kolejnych strofach jednak podmiot ukazuje postawę niemal autoironiczną- wyznaje, że marzy o spokoju i jednoznaczności, jednak kwestionuje wartość własnych marzeń. Kraina, do której chciałby się udać nie istnieje w rzeczywistości. Utwór podejmuje temat konfliktu między rzeczywistością a wyobrażeniem. Konkluzją jest myśl autora- *tak być musi.*

Twórczość

Cyprian Kamil Norwid

W Weronie

Geneza

Norwid przez jakiś czas mieszkał we Włoszech, które go zachwyciły, odwiedził symboliczne groby Julii i Romea, które stały się inspiracją do napisania tego utworu

Tematyka:

- KONFLIKT UCZUĆ I ROZUMU- aluzja literacka, którą postużył się autor dała mu możliwość pisanie o najważniejszym dla Romantyków sporze między materią i duchem. Ukazał jaki stosunek do tragicznej historii miłosnej miała natura oraz współcześni mu ludzie. w ten sposób zobrazował również jak bardzo nietrwale są wytwory kultury oraz ślady ludzkich działań.

Kompozycja i styl:

Prostota i oszczędność środków wyrazu, która była nietypowa dla twórczości I poł. XIX w.. Ponadto dostrzec można skrótność wypowiedzi oraz przemilczenia. Główną rolę odgrywają pauzy- w formie myślników, obrazujące miejsca zawieszenia myśli.

Do obywatela Johna Browna

Geneza:

W trakcie podróży do Nowego Jorku Norwid spotkał ruch abolicjonistów, którzy postulowali zniesienie niewolnictwa. Autor bardzo przeżył również śmierć Johna Browna, czyli głównego działacza ruchu, który chciał wywołać powstanie czarnoskórych za co został skazany na karę śmierci.

Tematyka

ETERYCZNY WYMIAR POEZJI- skazanie Johna Browna było wyrazem upadku moralnego Stanów Zjednoczonych. Dotychczas uważano bowiem, że był to kraj sprawiedliwy, w którym panuje równouprawnienie. Norwid uznał Browna za bohatera i męczennika, który bronił praw człowieka i wolności.

Twórczość

Cyprian Kamil Norwid

Kompozycja i styl:

Forma listu do nieżyjącego tytułowego bohatera (pieśń). Stosuje apostrofę- utwór nabiera kompozycji klamrowej, ponieważ owy zwrot do adresata pojawia się na początku i na końcu. Na końcu pojawia się także uniwersalna myśl, która odnosi się do historii bohatera, jak i losów ojczyzny.

Klaskaniem mając obrzękle prawice...

Tematyka:

- **SAMOTNOŚĆ**- przeciwstawienie autora światu, wyjątkowość i odmienność były obecne od chwili narodziny i miały wpływ na całe jego późniejsze życie, którego alegoria jest samotna wędrówka. Sam akt narodzin przypomina narodziny Jezusa.
- **OSOBISTE DOŚWIADCZENIE EGZYSTENCJALNE**- kierując się osobistymi doświadczeniami i uczuciami autor tworzy poezję, którą traktuje jak pamiętnik, a jego myśli w końcu dotrą do tych, którzy na nie czekają.
- **DLA PRZYSZŁYCH POKOLEŃ**- przyszli czytelnicy często doceniają poezję, gdy autora już dawno nie ma, a zostanie po nim wieczny pomnik twórczości

Gatunek:

Należy do cyklu Vade-mecum, gdzie Norwid realizuje program odnowy poezji polskiej. Stanowi drogowskaz dla ówczesnych autorów, ale także późniejszych twórców. Wiersz jest o charakterze autotematycznym, w którym zawarte są refleksje nad własną twórczością, stosunek do historii, literatury oraz tradycji, a także zawiera własny program poetycki.

Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie

Kompozycja:

Dwie części, które różnią się tematyką, wersyfikacją i stylem. Pierwsza część: 7 strof, które mają formę pytań retorycznych. Druga część: ogólna refleksja skierowana najpewniej do Adama Mickiewicza.

Twórczość

Cyprian Kamil Norwid

Tematyka:

JEDNOSTKA A SPOŁECZEŃSTWO- Norwid zachęca do snucia refleksji i wyciągania wniosków z życia wybitnych jednostek, takich jak: Sokrates, Dante Alighieri, Krzysztof Kolumb, Tadeusz Kościuszko, Napoleon. Byli tk przedstawiciele geniuszy, którzy za życia zostali odrzuceni a po śmierci także nie zaznali spokoju, bo ich kraje kłóciły się gdzie powinny spocząć ich prochy. Norwid wnioskuje, że podobny ktoś może spotkać Mickiewicza. Niezwykli twórcy muszą bowiem płacić ogromną cenę za bycie niezależnymi. Porównanie cierpienia tych ludzi do męki Chrystusa, a przez to sens tych cierpień rozwija się dopiero w dalszej perspektywie.

Fortepian Szopena

Geneza:

Został napisany po wydarzeniu, w którym rosyjscy żołnierze zniszczyli fortepian, na którym grał Fryderyk Chopin- wyrzucono go z okna mieszkania siostry pianisty, mieszczonego się w pałacu Zamojskich. Traktowano ten akt jako represję za nieudany zamach na namiestnika Królestwa Polskiego, gen. Berga, którego powóz zbombardowano z tego mieszkania.

Kompozycja:

Wiersz dzieli się na trzy części:

- **strofy I - VI:** stanowią zbiór wspomnień Norwida ze spotkań z ciężko chorym Chopinem oraz omawiają jego wyjątkową muzykę. Śmierć nie jest jednak końcem dla pianisty, który wpisał się w mit narodowy. To co staje się najważniejszą częścią wiersza to odpowiedź na pytania o sens egzystencji, co po śmierci dzieje się z dorobkiem artystycznym oraz snucie refleksji nad sztuką. Norwid w swoim wierszu posługuje się zabiegiem **synekdochy** czyli ukazuje jak z początkowej całej figury pianisty zostaje wyłącznie instrument (lira) oraz dłonie, które są narzędziem artysty, ale przez to uświadamia proces odchodzenia wielkich jednostek. Zestawienie wybitnego twórcy z lirą mitycznego Orfeusza również nadaje głębszy sens, który będzie dopełniony w dalszej części tekstu.

Twórczość

Cyprian Kamil Norwid

Tematyka:

- **strofy IV-VI:** opisują doskonałość muzyki granej przez Chopina, na którą złożyły się antyczny ideał, elementy polskie, ojczyste, ludowe, oraz to co chrześcijańskie, który zmienia to co antyczne, klasyczne i słowiańskie w to, co ogólnoludzkie. Aby poprzeć swoją teorię dowodami przywołuje obraz Chrystusa, który przed swoimi uczniami przemienił się na górze Tabor oraz do chrztu Polski, który to ustanowił początek kraju chrześcijańskiego.
- **strofa VII:** autonomiczna refleksja nad sztuką i jej charakterem. W tej strofie Chopin staje się archetypem artysty wszechstronnego. Norwid wkłada postać kompozytora do innych znakomitych twórców, którzy zajmowali się literaturą oraz rzeźbą.
- **strofy VIII- X:** przenoszenie w czasie do roku 1864, gdy to miał miejsce zamach na Berga. Ukazuje Warszawę w trakcie powstania styczniowego. Zakończenie wiersza można zrozumieć jeśli dokładnie przestudiowało się mīt o Orfeuszu i Eurydyce, kiedy to bohater został rozszarpany przez wyznawczynię Dionizosa, a jego lira za boską przyczyną została umieszczona pomiędzy gwiazdami, dzięki czemu upadek staje się wywyższeniem. Zrzucenie fortepianu nie jest więc klęską. lecz stanowi element doskonałości twórcy. Norwid przypomina również uniwersalną prawdę o artystach, którzy muszą zostać odrzuceni, aby kiedyś wznieść się na wyżyny.

Tematyka:

- **IDEAŁ SZTUKI NARODOWEJ I UNIWERSALNEJ:** doskonałość muzyki Chopina polega na łączeniu elementów rodzimych z antycznymi
- **FILOZOFIA SZTUKI:** utwory doskonałych artystów zawierają i łączą w sobie dobro, prawdę i piękno, a co za tym idzie przemieniają społeczeństwo zacofane. Wyrzucenie fortepianu okazało się triumfem nienaruszalnej, idealnej i wiecznej muzyki wybitnego polskiego kompozytora.
- **SYNTEZA SZTUKI:** wiersz realizuje założenie syntezy sztuki. Norwid stosuje zabiegi wersyfikacyjne i stylistyczne takie jak instrumentalizacja głoskowa, wyrazy dźwiękonaśladowcze oraz pauzy i wykrzyknienia, aby nadać muzyczności wierszowi.

